

جمهوری اسلامی ایران
سازمان انقلاب و فرهنگ

۱۵۵۱

دوره کاردانشی دائمی

(گروه پزشکی)

مهر ماه ۱۳۶۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

”اللّٰهُ الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ“

(قرآن کریم سوره مؤمن آیه ۲۹)

”ما از حصر اقتصادی نمی ترسیم، ما از دخالت نظامی نمی ترسیم، آن چیزی که ما را می ترساند و وابستگی فرهنگی است“

امام خمینی

پیشگفتار:

به یمن ایام مبارک دهه فجر و در گرامر عملیات صدامیان سوز "الفجر" امت بیباخته و انقلابی ایران می رود تا در سایه "قهرمانیهای - فرزندان دلیر اسلام چهارمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی یعنی یوم الله (بیست و دو بهمن) را جشن بگیرد و به میمنت پیروزیهای قاطع رزمندگان اسلام اینک نمونه ای هر چند اندک از محصولات انقلاب فرهنگی اسلامی در دانشگاهها به عنوان "طلیعه" تحقق دانشگاه اسلامی در بعد آموزش در خدمت نیاز جامعه "آماده" اجرا است. تدوین برنامه های آموزشی دامپزشکی متناسب با نیازهای - جامعه اسلامی به منظور تربیت دامپزشکان متعهد و مجرب بر اساس اهداف خدماتی زیر صورت گرفته است:

- ۱- حفظ سرمایه دامی مملکت از طریق کنترل، پیشگیری، ریشه کنی و درمان بیماریهای دامی.
- ۲- تامین بهداشت همگانی از طریق بازرسی و کنترل بهداشتی فرآورده های دامی (گوشت - شیر - تخم مرغ) و همچنین کنترل و ریشه کنی بیماریهای مشترک

انسان و دام که با هم آوازی بزشکان مسئول و متعهد میسوراست .
از آنجا که یکی از اهداف مهم جمهوری اسلامی ایران احیاء و بازسازی
روستاها و مناطق عشایری کشور به منظور خودکفائی در زمینه تولیدات
کشتا و رزی و دامی میباشد ، ایجاب می نماید که دانشکده های دام پزشکی
کشور به مسئولیت سنگین خود واقف گشته و در راه تربیت دام پزشکی
متقی و متعهد و متبحر فعالانه کوشش نمایند .
گرچه این متاع در بازار داغ انقلاب که گوهر جانهای پاک بفروش
میرسد قدری ندارد ولی انتظار بذل توجه و لطف الهی در وجود تهیه -
کنندگان و صاحب نظران که اقبالی در همکاری نشان دادند نشسته
است تا در آینده با توشه ای گران بها تر به خدمت اسلام و مسلمین توفیق
یابند .

۲۲ بهمن ماه ۱۳۶۱

جمهوری اسلامی ایران

ستاد انقصاب فرهنگی

بیت

شماره ۳۴۴/۶

تاریخ ۱۸ اردیبهشت

پیوست

"صدقه برنامات از بهجات بنک کشتراست"

انعام خدایی

وزارت فرهنگ و آموزش عالی

به پیوست مجوزیه دوره کاردانی داده پژوهشی
گروه پژوهش (که در جلسات مورخ ۹/۸/۶۷ و ۶/۷/۶۷
ستاد انقصاب فرهنگی بتصویب رسیده است) جهت دستور
ایمانج و اجراء به دانشگاه ها و مراکز آموزشی عالی ارسال
میکردد.

از طرف ستاد انقصاب فرهنگی

اس

رونوشت: خواهر صغری ۱۲

۳۴۴/۶

۱۳۷۱/۳

مجموعه روزنامه های
خبرگزاری

مجموعه آموزشی اسلامی ایران
سازمان انقلاب و فرهنگی

اساسنامه آموزشکده‌های دامپزشکی

مصوب ۶۱/۸/۹ و ۶۱/۹/۱۷ سناد انقلاب فرهنگ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اساسنامه آموزشکده‌های دامپزشکی

فصل اول - هدف و اصول

ماده ۱- بمنظور تربیت نیروی انسانی متعهد و کاردان در زمینه دامپزشکی و برآوردن نیازهای فنی دامپزشکی روستائیان و عشایر و دامداران در سطح بخشها و شهرهای کشور - براساس معارف و ارزشهای تربیت اسلامی و اصول علمی و فنی و عملی با توجه به نیازهای کشور آموزشکده‌های دامپزشکی در نظام آموزش عالی کشور تاسیس میشود .

ماده ۲- برای نیل به هدف آموزشکده رعایت اصول زیر ضروری است .

۱- تقدم تزکيه بر تعليم

۲- توام بودن تعليم و تعلم

۳- توام بودن مباحث نظری و کارهای عملی

۴- تطبیق محتوای برنامه آموزش با نیازها و شرایط طبیعی، اقتصادی و اجتماعی استان، منطقه و کشور .

۵- استفاده از استادان متعهد و آشنا به مسائل دامی و انتخاب مجربان

مهارتهای تخصصی .

۶- گزینش دانشجویان میان فارغ التحصیلان دبیرستانهای حرفه‌ای مربوط

و نیز علاقمندان دامپزشکی فارغ التحصیلان دبیرستانهای دیگر که دارای دبیرم علوم تجربی

و ریاضی، فیزیک و بهداشت و خدمات (و یا طبیعی و ریاضی نظام قدیم میباشند) .

فصل دوم - ارکان

ماده ۳- آموزشکده‌های دامپزشکی از موسسات آموزش عالی و یکی از اجزای دانشگاه استان یا منطقه محسوب میشود و مطابق مقررات در ارتباط با وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میگردد .

ماده ۴- هیات علمی آموزشکده دامپزشکی از اعضای هیات علمی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی محسوب میشوند و دارای همان عناوین دانشگاهی مندرج در آئین نامه استخدام هیات علمی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی میباشند و بر طبق مقررات و آئین نامه مذکور مستقلاً " برای آموزشکده‌های دامپزشکی دانشگاههای منطقه انتخاب میگردد و یا طبق ضوابط تبادل استاد از میان اعضای هیات علمی واحدهای دیگر دانشگاه منطقه بکار دعوت میشوند .

ماده ۵- در مناطق نه گانه دانشگاهی و با استانیهای کشور بر حسب نیاز و براساس ضوابط این اساسنامه و اجازه وزارت فرهنگ و آموزش عالی آموزشکده دامپزشکی تاسیس میشود .

فصل سوم - وظائف

ماده ۶- در این آموزشکده‌ها تاکید بر تعلیم توأم با عمل مسائل دامپزشکی سراسر کشور است تا هنگامیکه تعداد آموزشکده‌های دامپزشکی محدود است و پس از تاسیس این دوره‌ها در مناطق مختلف دانشگاهی کشور علاوه بر مسائل عمومی در تعلیمات آموزشکده دامپزشکی هر منطقه ، مسائل دامی آن منطقه نیز مورد توجه خاص قرار گیرد .

ماده ۷- فارغ التحصیلان آموزشکده‌های دامپزشکی با توجه به هدف تاسیس آموزشکده باید دارای مهارتهایی برای انجام خدمات رهبر باشند .

- ۱- انجام امور درمانگاهی - کشتارگاهی - آزمایشگاهی - و رفع نیازهای دامداریهای صنعتی موجود در مرکز بخش‌های کشور.
- ۲- راهنمایی علمی و علمی و آموزش دانش آموزان سالهای پائین دبیرستانهای حرفه‌ای .
- ۳- مدیریت فنی و اداری در سطح بخش و ارائه خدمات فنی در شهر و شهرستان
- ۴- راهنمایی علمی و آموزش دامداران در روستاها و عشایر
- ۵- کمک به غطیات آزمایشگاهی در موسسات آموزشی و پژوهشی دامپزشکی (موسسات آموزش عالی)

فصل چهارم - شرایط و امکانات

ماده ۸- حداقل شرایط و امکانات تاسیس آموزشگاه دامپزشکی عبارتست از :

- ۱- اعضای هیات علمی - حداقل ۱۰ نفر عضو هیات علمی (۸ نفر دامپزشک حداقل دکتر عمومی) و ۲ فوق لیسانس دامپروری به شرح زیر :

۱-۱- علوم پایه دامپزشکی ، ۲ نفر دامپزشک (حداقل دکتر حرفه‌ای)

الف - کالبدشناسی و روش مقاطع میکروسکوپی	۱ نفر
ب - فیزیولوژی و فارماکولوژی	۱ نفر
ج - بیوشیمی در صورت وجود استاد در دانشگاه تدریس بیوشیمی به وی محول میشود . و در غیر اینصورت - تدریس بیوشیمی با همکاری دو نفر دکترای دامپزشکی عمومی در گروه علوم پایه دامپزشکی انجام می‌ماند .	

۱-۲- تغذیه و اصلاح نژاد دام ، ۲ نفر فوق لیسانس یا دامپزشک (حداقل دکتر
حرف مای

الف - پرورش نشخوار کنندگان (گاو و گوسفند) و تلقیح مصنوعی ۱ نفر

ب - اصول پرورش طیور و اصول تغذیه دام و طیور ۱ نفر

۱-۳- پاتوبیولوژی ، ۲ نفر

الف - ویروس و میکروب شناسی و بیماریهای آنها ۱ نفر

ب - انگل شناسی و بیماریهای انگلی دام ۱ نفر

یادآوری - تدریس دروس اصول همه گیر شناسی و بیماریهای مشترک انسان و دام

بعینده گروه پاتوبیولوژی است .

۱-۴- بهداشت و کنترل مواد غذایی ۱ نفر

الف - بهداشت و کنترل مواد غذایی ۱ نفر

تبصره - تدریس تعطیلات کشتارگاهی بعینده گروه بهداشت و کنترل مواد غذایی

است .

۱-۵- علوم درمانگاهی ، ۳ نفر

الف - اصول معاینه دام و جراحی و مامائی ۱ نفر

ب - بیماریهای درونی و عملیات درمانگاهی و فارماکولوژی ۱ نفر

و همابوزی درمانگاهی

ج - کالبدشامی و بیماریها و درمانگاه طیور ۱ نفر

تبصره - این مدرسان حداقل باید دو سال تجربه کلینیکی داشته باشند .

۲ - کارکنان لازم برای کمک در عملیات آزمایشگاهی و درمانگاهی ۱۱ نفر (۳ کاردان

آزمایشگاهی ، ۸ کاردان دامپزشکی) به شرح زیر :

۲-۱ - علوم پایه دامپزشکی - ۳ نفر کاردان آزمایشگاهی

۲-۲ - پاتوبیولوژی ۲ کاردان دامپزشکی برای کمک در عملیات آزمایشگاهی میکروبیشناسی

و انگل شناسی

۲-۳ - بهداشت و کنترل مواد غذایی - ۱ کاردان دامپزشکی برای کمک در عملیات

کشتارگاهی

۲-۴ - علوم درمانگاهی - ۵ کاردان دامپزشکی

۳- امکانات و تجهیزات .

۳-۱ - علوم پایه دامپزشکی

الف - سالن تشریح دام (متناسب با تعداد دانشجویان)

ب - یک آزمایشگاه فیزیولوژی و فارماکولوژی و بیوشیمی (متناسب با تعداد دانشجویان)

۳-۲ - تغذیه و اصلاح نژاد دام

الف - دام و طیور به حد کافی

ب - اصطبل و تجهیزات دامداری

ج - آزمایشگاه تلفیح مصنوعی دام

(۸)

✓

د - امکانات تامین علوفه

ه - حمام ضد کنه

۳-۳- پاتوبیولوژی

الف - آزمایشگاه میکروشناسی

ب - آزمایشگاه انگل شناسی

۳-۴- بهداشت و کنترل مواد غذایی

الف - آزمایشگاه با حداقل امکانات برای آزمایشات کیفی و میکروشناسی مواد غذایی

با منشاء دامی .

تبصره - از آزمایشگاه میکروشناسی میتوان در این قسمت استفاده نمود .

۳-۵- علوم درمانگاهی

الف - درمانگاه با حداقل ۴ اتاق برای نگهداری دام

ب - وسائل جراحی و کالبد گشایی در حد نیاز

ج - آزمایشگاه برای تشخیص مقدماتی نمونه‌ها

د - اتاق کالبد گشایی

ه - سالن جراحی با وسائل مورد نیاز

تبصره - تجهیزات دستگاه رادیوگرافی ضروری نیست ولی در صورت امکان وجود

آن در گروه علوم درمانگاهی مفید خواهد بود .

۳-۶- امکانات عمومی و فضای آموزشی

الف - کلاس درس متناسب با تعداد دانشجویان بمنظور تدریس دروس (علوم دامپزشکی تغذیه و اصلاح دام - پاتوبیولوژی - کنترل و بهداشت مواد غذایی - علوم درمانگاهی) حداقل یک کلاس برای هر قسمت .

ب - کتابخانه در حدی که نیاز اعضای هیات علمی و دانشجویان را برآورد

ج - تالار اجتماعات و واحد سمعی و بصری

تبصره ۱- محل آموزشکده حتی المقدور باید در مناطقی باشد که مستعد دامپروری است .

تبصره ۲- در استانهایی که دبیرستان حرفه‌ای مربوط به امور دامی و کشاورزی وجود دارد تاسیس آموزشکده دامپزشکی در اولویت قرار دارد .

تبصره ۳- مبارها و حداقل امکانات و تجهیزات دیگر را آئین نامه های اجرائی پیوست این اساسنامه تعیین خواهد کرد .

فصل پنجم - مسائل متفرقه

ماده ۹- دروس آموزشکده مرکب از دروس عمومی و دروس اختصاصی و بصورت نظری عملی و نظری - عملی (مطابق برنامه و آئین نامه آموزشی) تدریس میشوند .

ماده ۱۰- مقررات آموزشی ، شرایط ورود به آموزشکده ، شرایط مدرسان ، برنامه های آموزشی ، فهرست دروس عمومی و اختصاصی ، تقویم تحصیلات و دیگر مسائل از این قبیل

را آئین نامه‌های مصوب ستاد انقلاب فرهنگی معین میکند .

ماده ۱۱- عنوان فارغ التحصیلان آموزشکده‌های دامپزشکی ، " کاردان دامپزشکی "

و عنوان دانشنامه ، " دانشنامه کاردانی دامپزشکی " است .

ماده ۱۲- آموزشکده‌های دامپزشکی در حد توانائی خود بایستی امکانات رفاهی

را (خوابگاه ، رستوران و ...) برای دانشجویان فراهم نمایند .

ماده ۱۳- آموزشکده‌های دامپزشکی کوشش خواهند نمود امکان انجام دو سال کار

مفید را برای فارغ التحصیلان خود از طریق همکاری و ارتباط با سازمانهای دولتی و نهادهای

انقلاب اسلامی و بخشهای تعاونی و خصوصی فراهم سازند .

ماده ۱۴- این اساسنامه در پنج فصل (۱۴ ماده و ۷ تبصره) در تاریخ ۶۱/۸/۹ و

۶۱/۹/۱۷ به تصویب ستاد انقلاب فرهنگی رسید و هرگونه تغییر در آن باید به تصویب ستاد

انقلاب فرهنگی برسد .

جمهوری اسلامی ایران
سازمان انقلاب فرهنگی

۲

۱۳۵۱

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کاردانی دامپزشکی

(گروه پزشکی)

موضوع ۶۱/۱۱/۱۲ اسناد انقلاب فرهنگی

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی
دوره کاردانی رشته دامپزشکی
مصوب ستاد انقلاب فرهنگی

گروه: پزشکی (۱۰۰۰)

رشته: دامپزشکی (۰۵۵۰)

دوره: کاردانی (۰۰۰۱)

ستاد انقلاب فرهنگی در جلسه مورخ ۶۱/۱۱/۱۲ براساس طرح
"تربیت کاردان دامپزشکی" که توسط ناخدا دامپزشکی گروه پزشکی ستاد
انقلاب فرهنگی تهیه شده و به تأیید گروه مذکور رسیده است برنامه آموزشی
این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست
تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱ - برنامه آموزشی دوره کاردانی دامپزشکی از تاریخ
تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر
را دارند لازم الاجراست .

الف - دانشگاهها و موسسات عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و
آموزش عالی اداره میشوند .

ب - موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
و براساس قوانین، تاسیس میشوند و بنا بر این تابع مصوبات ستاد انقلاب
فرهنگی میباشند .

ج - موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تکمیل

فصل اول

مشخصات کلی دوره کاردانی دامپزشکی

مقدمه :

در حدود نیمی از جمعیت ایران را روستائیان و عشایر تشکیل می‌دهند و وضعیت جغرافیایی ایران بگونه‌ای است که استعداد و قابلیت افزایش تولیدات دامی دارد و بدین لحاظ از دیرزمان دامداری یکی از منابع مهم درآمد کشور ما بوده است .
و نیز با توجه به اصول تربیت افراد متعدد و کاردان برای پاسخگویی به نیازهای فنی و علمی دامپزشکی روستائیان و عشایر و دامداران ضرورت دارد . . .

۱- تعریف و هدف :

دوره کاردانی دامپزشکی از دوره‌های آموزش عالی است منظور از ایجاد آن تربیت افراد کاردانی است که با ارشاد و نظارت علمی دامپزشکان بتوانند در امر کنترل ، پیشگیری و ریشه‌کنی بیماریهای دامی و درمان بیماریهای دامی و کنترل بهداشتی مواد خوراکی با منشاء دامی و همکاری در کنترل و ریشه‌کنی بیماریهای مشترک انسان و دام (بمنظور تامین بهداشت عمومی) به فعالیت بپردازند .

دوره کاردانی دامپزشکی دوره‌ایست مستقل و فارغ التحصیلان آن پس از انجام تعهدات خود در صورتی که مایل به تحصیل در دوره دکترای حرفه‌ای دامپزشکی باشند باید تحصیل خود را از سال اول آغاز نمایند .

۲- طول دوره و شکل نظام :

متوسط طول دوره کاردانی دامپزشکی ۲/۵ سال است و نظام آموزشی آن مطابق آئین نامه آموزشی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مصوب ستاد انقلاب فرهنگی است ، دروس این دوره بصورت نظری و عملی و عملی - نظری و کارآموزی خارج از آموزشگاه عرضه میشود .
به هر واحد درس نظری در طول ترم ۱۸ ساعت و درس عملی ۳۶ ساعت و کارآموزی ۷۲ ساعت اختصاص میابد .

دانشجویان این دوره علاوه بر گذراندن دروس عمومی ، پایه ، اصلی و تخصصی بخشی از زمان تحصیل خود را به کارآموزی در درمانگاه دامپزشکی ، کشتارگاه و آزمایشگاههای مراکز شهرستان و بخش میپردازند این کارآموزی با خدمات دامپزشکی و بهداشتی مرتبط است .

۳- واحدهای درسی :

تعداد کل واحدهای درسی این دوره ۶۳ واحد درس و ۲۲ واحد عملیات درمانگاهی

و کارآموزی بشرح زیر است :

۱۱ واحد	۳-۱- دروس عمومی
۸ واحد	۳-۲- دروس پایه
۲۷ واحد	۳-۳- دروس اصلی
۱۰ واحد	۳-۴- دروس تخصصی
۲۲ واحد	۳-۵- عملیات درمانگاهی (بالینی) و کارآموزی

کارآموزی خارج از آموزشگاه معادل ۲ واحد میباشد این کارآموزی تحت نظارت مسئولان

آموزشکده انجام می یابد .

۴- نقش و توانایی :

کسانی که دوره گردانی دامپزشکی را به پایان می رسانند توانایی انجام کارهای زیر را دارند .

- ۴-۱- قبول مسئولیت انجام امور درمانگاهی ، کشتارگاهی ، آزمایشگاهی و رفع نیازمندیهای دامداران و عشایر بخش و روستاهای تابعه در این زمینه .
- ۴-۲- ارشاد علمی و عملی و آموزش دانش آموزان دبیرستانیهای حرفه‌ای امور دامی .
- ۴-۳- انجام خدمات فنی و قبول مدیریت در بخش و شیرشای استان .

۵- ضرورت و اهمیت :

با توجه به موارد زیر ضرورت و اهمیت این دوره مشخص میشود .

- ۵-۱- نیاز روزافزون جامعه به کنترل و پیشگیری و ریشه کنی بیماریهای دامی به منظور حفظ سرمایه دامی و تأمین خودکفائی در زمینه تولیدات و فرآوردههای دامی .
- ۵-۲- کنترل بهداشتی مواد خوراکی با منشاء دامی .
- ۵-۳- کنترل و ریشه کنی بیماریهای مشترک انسان و دام بمنظور همکاری در تأمین بهداشت عمومی .

فصل دوم

برنامه دوره کاردانی دامپزشکی

الف - دروس عمومی

فرهنگ و معارف و عقاید اسلام و آگاهیهای عمومی

شماره	نام درس	واحد	ساعت	
			جمع	نظری / عملی
۱ ✓	فارسی *	۳	۷۲	۷۲ -
۲	(مقدمات - دستور - آشنایی نگارش)	۲	۳۴	۳۴ -
۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۳۴	۳۴ -
۴	(صرف و نحو و قرائت)	۳	۵۴	۵۴ -
۵	زبان خارجه ضمیمه	۲	۳۴	۳۴ -
۶	تاریخ اسلام	۲	۳۴	۳۴ -
۷	معارف اسلام (۱)	۲	۵۴	۵۴ -
۸	ریاضیات پایه و مقدمات آمار	۲	۳۴	۳۴ -
۹	تربیت بدنی (۱)	۱	۳۴	۳۴ -
جمع		۱۱	۱۵۲	۱۵۲

جدول ۱

ب : دروس پایه

دوره کاردانی دامپزشکی

پیشنیازها زمان ارائه درس	ساعت			واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع			
✓	۳۶	۱۸	۵۴	۲	بیوشیمی	۱۵۵۱۰۴
	۳۶	۳۶	۷۲	۳	فیزیولوژی دامپزشکی	۵۶
	۷۲	۱۸	۹۰	۳	کالبدشناسی دام	۵۷
	۱۴۴	۷۲	۲۱۶	۸	جمع	

جدول ۲

ج : دروس اصلی

دوره کاردانی دامپزشکی

شماره درس	نام درس	ساعت	ساعت		تعداد	زمان ارائه درس یا پیش نیاز
			تعمیری	نظری		
۱۵۵۱۲۸	میکروب شناسی و بیماریهای میکروبی	۷۲	۳۶	۳۶	۳	۳۰، ۰۶، ۰۴
۲۹	همه گیر شناسی (اصول اپیدمیولوژی)	۱۸	۱۸	-	۱	۳۳، ۳۱، ۲۸
۳۱	انگل شناسی و بیماریهای انگلی دام	۱۰۸	۳۶	۷۲	۴	۴۰، ۰۶، ۰۴
۳۳	ویروس شناسی و بیماریهای ویروسی دام	۱۸	۱۸	-	۱	۰۴
۳۴	خون شناسی (هما تولوژی)	۳۶	-	۳۶	۱	۰۶
۴۰	دارو شناسی (فارما کولوژی)	۱۸	۱۸	-	۱	۰۶
۴۱	روش تهیه مقاطع میکروسکوپی و رنگ آمیزی	۳۶	-	۳۶	۱	-
۴۲	اصول تلقیح مصنوعی دام	۳۶	-	۳۶	۱	۰۶
۴۴	اصول پرورش گوسفند	۵۴	۱۸	۳۶	۲	-
۴۵	اصول پرورش گاو	۵۴	۱۸	۳۶	۲	-
۴۶	اصول پرورش طیور	۵۴	۱۸	۳۶	۲	-
۴۷	اصول تغذیه دام و طیور	۵۴	۱۸	۳۶	۲	۰۴ و ۰۶
۴۸	اصول جراحی و جراحیهای مقدماتی	۵۴	۱۸	۳۶	۲	۲۸ و ۰۷
۴۹	اصول کالبدگشایی و نمونه برداری	۵۴	۱۸	۳۶	۲	۰۷
۵۰	اصول معاینه دام و تزریقات	۵۴	۱۸	۳۶	۲	۰۷ و ۰۶
جمع						۲۷
جمع						۷۰۲
جمع						۲۷۰
جمع						۴۲۲

جدول ۳

چشمه
د: دروس تخصصی

دوره کاردانی دامپزشکی

زمان ارائه درس یا پیتیباز	ساعت			واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع			
۳۳۰۳۱۰۲۸	-	۱۸	۱۸	۱	بیماریهای طیور	۱۵۵۱ ۵۱
۳۳۰۳۱۰۲۸	-	۳۶	۳۶	۲	بیماریهای درونی دام	۵۲
۰۶	-	۱۸	۱۸	۱	ماتری دامپزشکی	۵۳
۳۳۰۳۱۰۲۸	-	۱۸	۱۸	۱	بیماریهای مشترک انسان و دام	۵۴
					بهداشت مواد غذایی با منشاء دامی	۵۵
۳۳۰۳۱۰۲۸	۳۶	۱۸	۵۴	۲		
۲۹ و ۰۷	۳۶	۱۸	۵۴	۲	بهداشت و بازرسی گوشت	۵۶
۴۰	۳۶	-	۳۶	۱	فارماکولوژی کاربردی	۵۷
	۱۰۸	۱۲۶	۲۳۴	۱۰	جمع	

جدول ۴

ه : عملیات درمانگاهی (بالینی)، کارآموزی

دوره کاردانی دامپزشکی

شماره درس	نام درس	تعداد	ساعت		
			جمع	نظر	عملی
۱۵۵۱۷۱	درمانگاه درونی : ۷۱-۱ درمانگاه درونی (۱)	۲	۱۰۸	-	۱۰۸
	۷۱-۲ درمانگاه درونی (۲)	۳	۱۰۸	-	۱۰۸
۱۵۵۱۷۲	درمانگاه طیور : ۷۲-۱ درمانگاه طیور (۱)	۱	۳۶	-	۳۶
	۷۲-۲ درمانگاه طیور (۲)	۱	۳۶	-	۳۶
۱۵۵۱۷۳	درمانگاه جراحی : ۷۳-۱ درمانگاه جراحی (۱)	۱	۳۶	-	۳۶
	۷۳-۲ درمانگاه جراحی (۲)	۱	۳۶	-	۳۶
۱۵۵۱۷۴	عملیات کشتارگاهی : ۷۴-۱ عملیات کشتارگاهی (۱)	۲	۷۲	-	۷۲
	۷۴-۲ عملیات کشتارگاهی (۲)	۲	۷۲	-	۷۲
۱۵۵۱۷۵	عملیات کالبدگشایی : ۷۵-۱ عملیات کالبدگشایی (۱)	۱	۳۶	-	۳۶
	۷۵-۲ عملیات کالبدگشایی (۲)	۱	۳۶	-	۳۶
۱۵۵۱۷۶	درمانگاه مامائی : ۷۶-۱ درمانگاه مامائی (۱)	۱	۳۶	-	۳۶
	۷۶-۲ درمانگاه مامائی (۲)	۱	۳۶	-	۳۶
۱۵۵۱۷۷	کارآموزی در روستا	۲	۲۸۸	-	۲۸۸
		جمع	۹۳۶	-	۹۳۶

جدول ۵

فصل سوم

سرفصل دروس دوره کاردانشی دامپزشکی

(گروه پزشکی)

بیوشیمی

۱۵۵۱۰۴.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با ساختمان ملکولی موجود زنده و واکنش های شیمیائی که در روند حیات صورت میگیرد .

سرفصل دروس :

الف - نظری (۱ واحد ، ۱۸ ساعت) ،

مقدمه بیوشیمی - ساختمان شیمیائی کربوهیدراتها - لیپیدها - پروتئین ها
شناسائی آنزیمها - آشنائی با آزمایشهای ادرار .

ب - عملی (۱ واحد ، ۲۶ ساعت) ،

آموزش روش کار با وسایل آزمایشگاهی - سنجی - اسپکتروفوتومتری
(مطالعه یک محلول رنگی - کروماتوگرافی قندها - آزمایشهای کیفی
و شناسائی قندها - چربیها - پروتئین ها - آزمایشهای کیفی و اندازه
گیری اسیدهای آمینه - شناخت شرایط واکنشهای آنزیمی - اندازه گیری
قند خون - آشنائی با اصول الکتروفوروز و اندازه گیری پروتئین های
سرم به روش الکتروفوروز - آشنائی با آزمایش ادرار و اندازه گیری قند
ادرار .

اصول پرورش گاو

تعداد واحد : ۲

۱۵۵۱۲۵

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با گاوداری سنتی و مدرن و تهیه و عرضه تولیدات همده گاو و گاو میش .

سرفصل دروس :

الف - نظری (۱ واحد ، ۱۸ ساعت)

شناخت پرورش گاو و شیری و اهمیت اصلاح نژاد - شناسائی و قضاوت گاوهای اصیل شیری و گوشتی - اصول بهداشت گاو و شیرین و گوشتی - اصول تغذیه - اختصاصی گاو - تولید مثل و کنترل آن از نظر اصلاح نژاد و مدیریت - اصول تغذیه و پرورش گاو گوشتی .

ب - عملی (۱ واحد ، ۳۶ ساعت)

شناسائی نژادهای معروف گاو - شناسائی جایگاههای پرورش گاو - طریقه اجرای اصول بهداشت و ضدعفونی جایگاهها - عملیات رکوردگیری - تهیه اوراق پیشینه و کنترل گاوداری از نظر تولید مثل انواع شماره گذاری در سنین مختلف - عملیات پرورش گوساله و تغذیه آن - قطع شاخ .

اصول پرورش طیور

۱۵۵۱۴۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با اصول جوجه‌کشی و مرغداری مدرن و سنتی و بهداشت جایگاههای طیور.

مر فصل دروس :

الف - نظری (۱ واحد ، ۱۸ ساعت) ،

۱- اصول جوجه کشی

۲- پرورش جوجه های گوشتی - وسایل - نژاد - مدیریت .

۳- پرورش جوجه های تخمی - وسایل - نژاد - مدیریت .

۴- پرورش مرغهای تخمی - وسایل - مدیریت .

۵- بهداشت و شرایط جایگاههای طیور .

۶- نحوه عملی تغذیه طیور .

ب- عملی (۱ واحد ، ۳۶ ساعت) ،

۱- عملیات جوجه‌کشی .

۲- عملیات نگهداری جوجه های گوشتی .

۳- عملیات نگهداری نیمچه ها و مرغهای تخمی .

۴- عملیات بهداشتی و پیشگیری از بیماریها .

۵- عملیات تهیه غذای طیور .

۶- بازدید از یک موزه مرغداری .

اصول تغذیه دام و طیور

تعداد واحد : ۲

۱۵۵۱۴۷

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز : فیزیولوژی دامپزشکی و بیوشیمی

هدف : آشنائی با اصول تغذیه دام و طیور و جیره نویسی و خوراک و علوفه دامها .

سرفصل دروس :

الف - نظری (۱ واحد ، ۱۸ ساعت) ،

مقدمه و تعاریف - ترکیب بدن حیوان و غذاهای دامی - آب و نقش آن در تغذیه - مواد معدنی - عناصر اصلی - عناصر کمیاب - مواد آلی ، کربوهیدراتها ، پروتئین ها - چربیها - ویتامین ها ، ویتامینهای محلول در چربی ، ویتامینهای محلول در آب - قابلیت هضم مواد غذایی ، قابلیت هضم مواد آلی ، قابلیت جذب مواد معدنی ، علل تغییرات قابلیت هضم - اهمیت انرژی در تغذیه ، روشهای تعیین انرژی زایشی غذاها - تعیین احتیاجات حیوان ، احتیاج به انرژی ، احتیاج به پروتئین - تامین احتیاجات حیوان ، جیره و شرایط آن ، جیره نگاهداری ، جیره تولید ، روشهای تامین احتیاجات - شناسائی غذاهای دامی - تعادل عناصر مغذی تاثیر آن در تغذیه - علوفه - غلات - ریشه ها و غده ها - دانه ها ، دانه غلات ، دانه حبوبات - روشهای نگاهداری غذاها ، سیلو ، خشک کردن علوفه ، مازاد محصولات کشاورزی و باقیمانده کارخانجات غذایی - کنجاله ها ، سوس و آرد و تغالله چغندر و ملاس - غذاهای با منشأ حیوانی - مازاد کشتارگاه ها ، مازاد لبنیات سازی ، باقیمانده حیوانات دریایی .

اصول جراحی و جراحیهای مقدماتی

۱۵۵۱۴۸

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: کالبدشناسی دام، میکروبیشناسی و بیفاریهای میکروبی
هدف: آشنائی با اصول جراحی، آماده کردن وسایل جراحی، نحوه
همکاری با جراح و انجام برخی از اعمال جراحی مقدماتی
در دامپروریهای سنتی.

سرفصل دروس: (۵۴ ساعت)

آشنائی با لوازم جراحی اولیه، طرز ضد عفونی لوازم عمل، اقدامات
قبل و بعد از عمل جراحی، چند روش مقید کردن در نشخوارکنندگان، تک سمیها
و گوشتخواران، روشهای مختلف تزریقات، چند روش بی حسی موضعی، کاربرد
بالبینی داروهای بی حس کننده موضعی و آرامش بخشها، خونریزی و خون
بندی، چند نوع بخیه متداول در جراحی دامپزشکی، کمکهای اولیه در زخمها
سوختگیها، گزیدگی، آرسه، همتوم، گچ گیری و بانسمان حلقه گذاری در بینی
شاخ بری، بزل شکمبه، اصلاح سم، زخمهای سم، اخته در تک سمیها و نشخوار-
کنندگان و گوشتخواران - مقدمه ای بر لنگشهای اسب و گاو.

توضیح آنکه مطالب فوق الذکر به صورت عملی (۳۶ ساعت) و نظری

(۱۸ ساعت) به طور توافقی تدریس میشود.

ب- عملی (۱ واحد ، ۳۶ ساعت) ،

شناسائی انواع قلوغه و درجه بندی آنها - شناسائی دانه ها کنجاله ها -
روشهای مختلف خشک کردن و سیلوکردن قلوغه - روشهای شیمیائی تعیین
کیفیت غذاها - بازدید از یک کارخانه تهیه غذای دام و طیور .

اصول کالبدگشائی و نمونه برداری

۱۵۵۱۴۹

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: کالبدشناسی دام

هدف: آشنائی دانشجویان با روش بازکردن لاشه دام پس از مرگ و روشهای نمونه برداری و ارسال نمونه به آزمایشگاههای تشخیص

سرفصل دروس: (۵۴ ساعت)

در این درس روشهای بازکردن اجساد دامهای تلف شده، نشخوارکنندگان، گوشتخواران و تک سمبها و بازرسی اندامها و روشهای نمونه برداری و ارسال نمونهها برای آزمایشگاههای آسیب شناسی - میکروب شناسی و قارچ شناسی و سم شناسی تدریس خواهد شد و طرز تهیه انواع مایعات پایدار کننده نیز به دانشجویان یاد داده خواهد شد.

توضیح آنکه مطالب فوق الذکر به صورت عملی (۳۶ ساعت) و نظری

(۱۸ ساعت) به طور متوالی در سالن یا محل کالبدگشائی تدریس میشود.

اصول معاینه دام و تزریقات

تعداد واحد: ۲

۱۵۵۱۵۰

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: فیزیولوژی دامپزشکی و کالبدشناسی دام

هدف: فراگیری اصول معاینه و انجام تزریقات و مایه کوبی در دامهای مختلف

سرفصل دروس: (۵۴ ساعت)

گرفتن سابقه بیماری - معاینه از راه دور - تعیین درجه حرارت - معاینه از نزدیک بر اساس مشاهده، ملامسه، دقه و گوش کردن - معاینه سر و منضعات آن شامل گوش، چشم، لبها، محوطه دهانی (زبان - دندان و کام) معاینه گردن شامل پوست و عضلات ناحیه ونا و دان و داجی - معاینه بدن، وضعیت پوست و دنده ها - معاینه دستگاه تنفس و قلب - معاینه و بازرسی شکمبه، نگاری، هزارلا و شردان و روده ها - بازرسی دستگاه تناسلی خارجی (فرج، قضیب و بیضه ها) - نوسه رکتال و کاربرد آن - بازرسی اندامهای حرکتی (قدامی و خلفی) - تزریقات شامل وسایل تزریق، راههای تزریق خوراکی و دارو شامل داروهای مایع و جامد - طریقه لوله زدن شکمبه - واکسن چیست، انواع آنها - بیماریهایی که بوسیله واکسیناسیون میتوان آنها را پیشگیری نمود - طرز تهیه فروسی خون از دام زنده، نمونه گیری (خون، ادرار و ...) - طرز معاینه و تزریقات و خوراکی کردن - دارو در دامهای گوشتخوار (مگ و گربه) - واکسیناسیون بر فضلهاری - نحوه تحویل داروهای ضد انگلی کرمهای پهن و گرد در مگ و گربه .

توضیح آنکه مطالب فوق الذکر به صورت عملی (۳۶ ساعت) و نظری (۱۸ ساعت) بطور نوام تدریس میشود .

بیماریهای طیور

۱۵۵۱۵۱

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: میکروشناسی و بیماریهای میکروبی، انگل شناسی و بیماریهای انگلی، ویروس شناسی و بیماریهای ویروسی

هدف: آشنائی با عمده ترین بیماریهای طیور در ایران.

سرفصل دروس: (۱۸ ساعت)

ضد عفونی و اقدامات لازم در پیشگیری بیماریهای طیور - طرق مختلف واکسیناسیون - اختلالات ناشی از کمبودهای غذایی و مواد معدنی - سالمونلوز - کلی باسیلوز و عفونت زرد - پتوکاسل - مارک - لکوز آبله - گامبور - کوکسیدیوز - اسپیرکتوز - آسکاریدیوز - مسمومیتها .

بیماریهای درونی دام

تعداد واحد: ۲

۱۵۵۱۵۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: میکروشناسی و بیماریهای میکروبی، انگل شناسی و بیماریهای انگلی، ویروس شناسی و بیماریهای ویروسی دام.

هدف: آشنائی با بیماریهای متداول دامها که از نظر اقتصادی و بهداشتی حائز اهمیت میباشد.

سرفصل دروس: (۲۶ ساعت)

اختلالات گوارشی (پرخوری - آتونی شکمبه) - نفخ (گازی و کفی)
جسم خارجی بیماریهای شیردان - سندرم اسهال - کنترل و پیشگیری
دوارتباط با اسهال و پنومونی گوساله ها - دل دردهای اسب هیپوکالسمی
درگا و گوسفند - کمبود کلسیم و فسفر و ویتامین - کمبود ویتامین
بیماری عضله سفید در بره و گوساله - بیماریهای دستگاههای گوارش،
تنفس، ادراری، پوست و بیماریهای مهم عفونی دامهای گوشتخوار (سگ
و گربه) از قبیل هاری - دستمیر - بان لوکوبنی - لبتوسپیروز - توکوپلاسماز و باسیلوز
مورد بحث قرار میگیرد.

ماماشی دامپزشکی

تعداد واحد: ۱

۱۵۵۱۵۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فیزیولوژی دامپزشکی

هدف: آشنائی با اصول تولید مثل دامها و کمک در عملیات مامائی

سرفصل دروس: (۱۸ ساعت)

تشریح دستگاه تناسلی گاو ماده و نر، بلوغ، دوره فحلی و تشخیص فحلی، جفتگیری، دوره آبستنی، مراقبتهای قبل از زایش، زایمان طبیعی و اقدامات لازم، مراقبتهای بعد از زایمان از مادر و نوزاد، آشنائی مختصر با تشریح و فیزیولوژی بستان و شیردهی طرح کلی تولید مثل در گوسفند و بز، طرح کلی تولید مثل در مادیان .

بیماریهای مشترک انسان و دام

تعداد واحد: ۱

۱۵۵۱۵۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: میکروبیشناسی و بیماریهای میکروبی، انگلشناسی و بیماریهای انگلی، ویروسشناسی و بیماریهای ویروسی

هدف: آشنائی دانشجویان دوره کاردانی با مهمترین بیماریهای قابل انتقال از دام به انسان و بالعکس به منظور کمک به بهداشت عمومی در روستا، شهر و ارشاد دادران.

صرفل دروس: (۱۸ ساعت)

مالمونلوز - تب مالت (بروسلوز) - سل - سیاه زخم - (لپتوسپیروز -

هاری - کیست هیداتیک - توکسوپلاسموز - کجلی و راه انتقال.

مطالبی که در مورد هر یک از بیماریها بیان میگردد:

عامل بیماری - منابع عفونت - نحوه انتقال بیماری - دوره

کمون بیماری - دوره انتقال بیماری - حساسیت و مقاومت حیوانات

نسبت به بیماری - مکانیسم و علائم بیماری در انسان - روشهای تشخیص

بیماری - کنترل بیماری در حیوانات - روشهای بین المللی جهت

پیشگیری و کنترل بیماریهای مشترک .

بهداشت مواد غذایی با منشاء دامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: میکروبیشناسی و بیعاریبهای میکروبی، انگل شناسی و بیعاریبهای انگلی، ویروس شناسی و بیعاریبهای ویروسی دام

هدف: آشنائی با میکروارگانیزمهای که در گوشت و شیر و سایر فرآورده های دامی تحت شرایطی موجب بیعاری در انسان میشوند.

سرفصل دروس:)

الف - نظری: ۱ واحد (۱۸ ساعت)

بهداشت مواد غذایی و اهمیت آن - میکروارگانیزمهای که در - بهداشت مواد غذایی با منشاء دامی دارای اهمیت میباشند - منابع آلودگی مواد غذایی - طرق مختلف آلودگی مواد غذایی - شرایطی که موجب رشد میکروارگانیزمها در مواد غذایی میشوند - چگونه فساد مواد غذایی با منشاء دامی - مسمومیت های غذایی میکروبی - عوامل میکروبی که موجب مسمومیت غذایی میشوند - فاکتورهای که در جلوگیری از مسمومیت های غذایی مؤثرند - روشهای مختلف نگهداری مواد غذایی - آنتی بیوتیکها در مواد غذایی و خطراتی که از نظر بهداشت انسان دارند .

ب - عملی: ۱ واحد (۳۶ ساعت)

روشهای نمونه برداری از مواد غذایی مختلف و ارسال آنها به آزمایشگاه و تهیه گزارش - روش تهیه سواب از وسائل کارگاه یا کارخانه و با ظروف مربوط به غذا و ارسال آن به آزمایشگاه - آشنائی با محیطهای کشت و طرز تهیه آنها - آماده کردن نمونه های مختلف آزمایشگاهی و تهیه

رقت های مختلف - روش شمارش کلی میکروبی - روش شمارش کلیفرمپا در محیطهای جامدومایع - تشخیص و شمارش اشرشیاکلی - روش شمارش - استافیلوکوک - بازرسی بهداشتی شیر و فرآورده های آن - روشهای بازرسی بهداشتی گوشت و فرآورده های آن (بطور خلاصه) - بازرسی بهداشتی تخم مرغ و فرآورده های آن - بازرسی بهداشتی ماهی و فرآورده های دریایی - بازرسی بهداشتی غذاهای کنسرو شده - بازرسی بهداشتی غذاهای منجمد .

بهداشت و بازرسی گوشت

۱۵۵۱۵۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز : کالبد شناسی و همه گیر شناسی

سرفصل دروس :

الف - نظری (۱ واحد ، ۱۸ ساعت) ،

کلیاتی در مورد تولید ، مصرف ، واردات ، آمار ، مصرف سرانه گوشت و آشنا ساختن دانشجویان به مسائل گوشت - ساختمان و تجهیزات و انواع کشتار - گاهها - اعمال کشتارگاهی (اعمال اصلی و فرعی) - بازرسی قبل و پس از کشتار - اهمیت بازرسی گوشت ، نحوه و روش آن - بیماریهای منتقله از گوشت ، فایدهات و بیماریهای گوشت را غیر قابل مصرف می نماید - نحوه بازرسی ، طرز تشخیص و قضاوت در مورد مصرف هر یک از موارد فوق الذکر - طرز نمونه برداری جهت ارسال به آزمایشگاه بمنظور آزمایشات میکروبی (و اهمیت آن) .

ب - عملی (۱ واحد ، ۳۶ ساعت) /

آزمایشات ارگانولپتیک ، تکمیلی و کمکی در رابطه با بازرسی گوشت - عملیات که بیشتر تکیه بر فراگیری نحوه بازرسی و طرز تشخیص و قضاوت مینماید ، در کشتارگاهها زیر نظر مدرس مربوطه انجام می پذیرد (سه موازات دروس تئوری) .

فارماکولوژی کاربردی (درمانگاهی)

۱۵۵۱۵۷

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: داروشناسی (فارماکولوژی)

هدف: آشنائی با اشکال داروها و راههای تجویز و موارد مصرف آنها
در معالجه بیماریهای دامی تحت نظر دکتر دانا میزشک

مرفعل دروس: (۳۶ ساعت)

اشکال داروها و موارد مصرف آنها در دامپزشکی با توجه به دوزهاژ -
آنها: (قرص - کپسول - شربت - پودر - نواله - آمپول - پماد - ابلیت
رحمی - فلاکون).

کاربرد انواع داروهای قابض - ضدنفخ - ضداسهال و ضد استفراغ - نحوه
تزیق مایعات و مقدار مورد مصرف آنها - نحوه استفاده از داروهای ضد
عفونی کننده - داروهای ضدنا تودها، ضدتنبا - ضدکپک و انگلهای
گوارشی و ریوی - داروهای ضدکوکسیدیاها در دامها و طیور - ویتامینها
و املاح - داروهای ضدکنه و نحوه استعمال - حمامهای ضدکنه و یا شستوی
دامها بطور انفرادی - آشنائی با داروهای روزمره و مورد استفاده در -
درمانگاه دامپزشکی و کلینیکهای سیار در دامپزشکی در روستاها و مراکز
دامپروریها و دامداریها .

توضیح آنکه مطالب فوق الذکر به صورت عملی و نظری تحت نظر
استاد مربوط در هنگام عملیات درمانگاهی دامپزشکی تواما تدریس
میشود .